

Тема 1. Макроекономіка як наука.

1. Об'єкт і предмет макроекономіки.
2. Основні проблеми макроекономіки. Етапи розвитку макроекономічної науки.
3. Методи макроекономічного аналізу.
4. Модель макроекономічного кругообігу.

- Протягом семестру – написання курсової роботи

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль						Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття			Колоквіуми					
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Колоквіум № 1	Колоквіум № 2	Колоквіум № 3			
max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 10	max 60	max 100

Рекомендована література:

- 1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн./ С. М. Панчишин, П. І. Островерх, І. В. Грабинська та ін.; за ред. С. М. Панчишина, П. І. Островерха. Львів: Априорі, 2017. Кн.1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка . 567с.
- 2. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 672 с.
- 3. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
- 4. Макроекономіка: базовий курс: навч. посіб. / І. Й. Малий, І. Ф. Радіонова, Т. Ф. Куценко, Н. В. Федірко та ін. Київ: КНЕУ, 2016. 246 с.
- 5. Макроекономіка: навч. посіб. / М. Л. Данилович-Кропивницька, П. І. Стецюк, І.О. Тивончук. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2017. 291 с.
- 6. Національна економіка: навч. посіб. / кол. авт.: Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін. за заг. ред. Л.С. Шевченко. Харків: Нац. ун-т «Юрид. Акад. України», 2011. 182 с.
- 7. Солонінко К. С. Макроекономіка: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 200 с.
- 8. Тюхтенко Н. А., Синякова К. М. Макроекономіка: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 352 с.

1. Об'єкт і предмет макроекономіки

Національна економіка – це сукупність домогосподарств, фірм, об'єктів інфраструктури, державних інституцій та різноманітних активів у межах національної території, що діють у взаємозв'язку як єдине ціле на основі історично визначених виробничих відносин і утворюють певну галузеву структуру.

ГАЛУЗЕВА СТРУКТУРА

Співвідношення обсягів продукції, створеної в окремих галузях

Матеріальне виробництво

(промисловість, будівництво, сільське господарство та ін)

Нематеріальне виробництво

(освіта, культура, побутові послуги та ін)

Фізична економіка

(ресурси та наявні матеріальні ресурси)

Монетарна економіка

(гроші та цілі)

В національній економіці
виділяють:

фізичну економіку
(ресурси та наявні
матеріальні блага)

монетарну економіку
(гроші та ціни)

Суб'єкти національної
економіки

домогосподарства – фізичні особи, або сім'ї, які володіють трудовими, матеріальними та фінансовими ресурсами, отримують дохід від надання цих ресурсів економіці і використовують отримані доходи для задоволення своїх потреб;

фірми – юридичні особи, які використовують придбані та запозичені ресурси для виробництва товарів та послуг з кінцевою метою отримання прибутку;

держава – сукупність державних інституцій. Держава перерозподіляє створені економікою доходи, купує товари та послуги, забезпечує створення благ суспільного вжитку, формує законодавство і регулює економіку

Домогосподарства (сектор домашніх господарств)

Фізичні особи або сім'ї, які володіють трудовими матеріальними та фінансовими ресурсами, отримують дохід від надання цих ресурсів економіці і використовують отримані доходи для задоволення потреб

Основні види економічної активності

Володіння та пропозиція ресурсів

Отримання доходів

Споживання частини отриманого доходу та заощадження

Держава (державний сектор)

Сукупність державних інститутів

Основні економічні функції

Створення
благ
суспільного
вжитку

Перерозпо
діл
створених
економікою
доходів

Купівля
товарів та
послуг

Регулюван
ня
економіки

Фірми (підприємницький або приватний сектор)

Юридичні особи, які використовують придбані та запозичені ресурси для виробництва товарів та послуг

Основні види економічної активності

Здійснює попит на фактори виробництва

Здійснює процес виробництва товарів та послуг з метою отримання прибутку

Здійснює пропозицію результатів своєї діяльності

Інвестує

Закордон (закордонний сектор)

Економічні суб'єкти за межами даної країни,
іноземні держави та міжнародні інститути

Основні економічні функції

Експорт та
імпорт товарів
та послуг

Експорт та
імпорт
капіталів

Взаємний
обмін
національними
валютами

**Предмет
макро
економіки**

**Механізм
функціонування всієї
національної
економіки як єдиного
цілого**

**Чинники, що
визначають зміни цього
механізму в коротко- та
довгостроковій
перспективі**

**Способи та
інструменти впливу на
ці чинники з боку
держави**

**Ефективність
функціонування
механізмів
економічної
системи**

Функції макроекономіки

Позитивна

- аналіз фактів;
- їх оцінка;
- визначення об'єктивних закономірностей з метою пояснення сутності економічних процесів.

Відповідає на питання: як воно є?

Нормативна

- вироблення принципів, механізмів економічної політики з метою вироблення судження про те, як має функціонувати економіка і якими інструментами впливає на її розвиток.

Відповідає на питання: як має бути і що робити?

2. Основні проблеми макроекономіки. Етапи розвитку макроекономічної науки.

виробництво

стале зростання

зайнятість

природний рівень
безробіття

рівновага на ринку
праці

Основні проблеми
макроекономіки
("Магічний
чотирикутник
макроекономіки")

ціни

контроль за
інфляцією

зовнішньоекономічна
діяльність

зовнішньоекономічна
рівновага

**стале економічне
зростання**

**зовніш-
ньоеко-
номічна
рівновага**

**Ідеальна
макроекономічна
модель розвитку
економіки**

**повна
зайнятість
всіх
ресурсів,
в т.ч.
трудоу**

стабільність цін

Macroeconomics

Головна розбіжність між

- макроекономічними школами
- філософіями макроекономіки

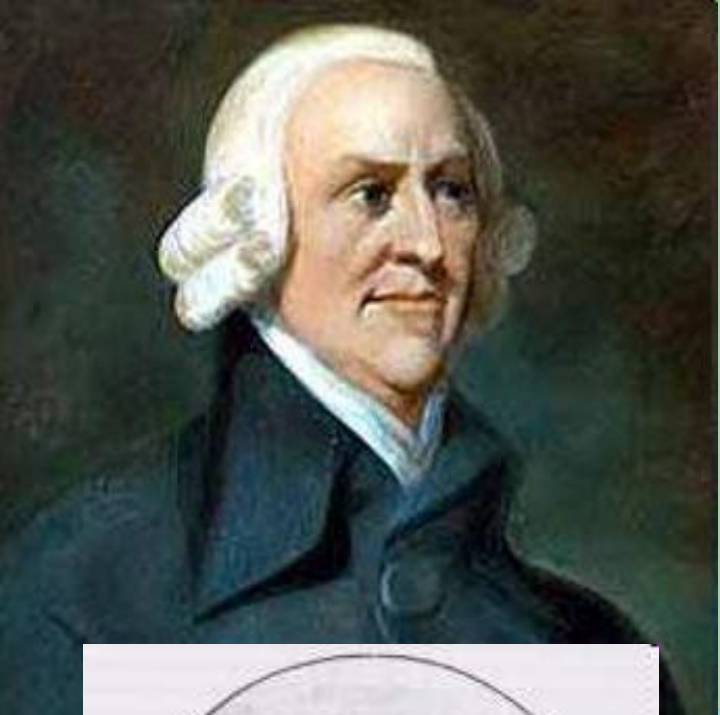
- необхідність
- ступінь
- напрямки
- інструменти
- межа соціального захисту

Втручання держави в економіку та роль уряду в створенні умов для забезпечення та підтримки рівноваги

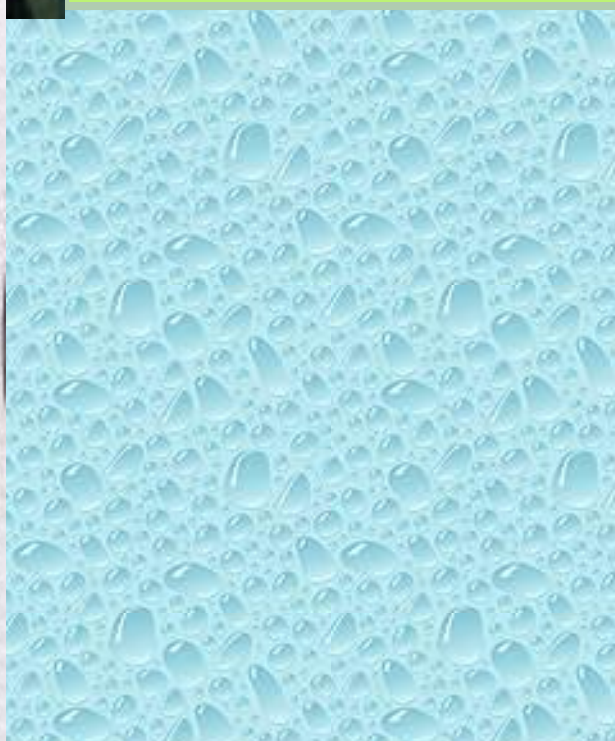
Школи економічної думки:

Меркантилізм - наука про види діяльності, пов'язаних з обміном і торгівлею між людьми (і країнами).

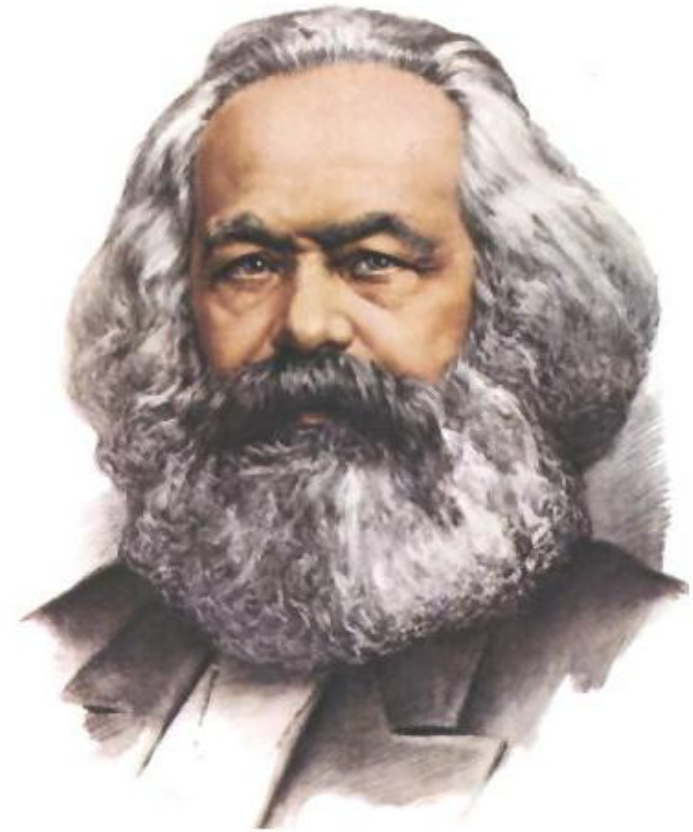
Школа фізіократів - багатством є продукти землі, а джерелом багатства є сільськогосподарське виробництво.

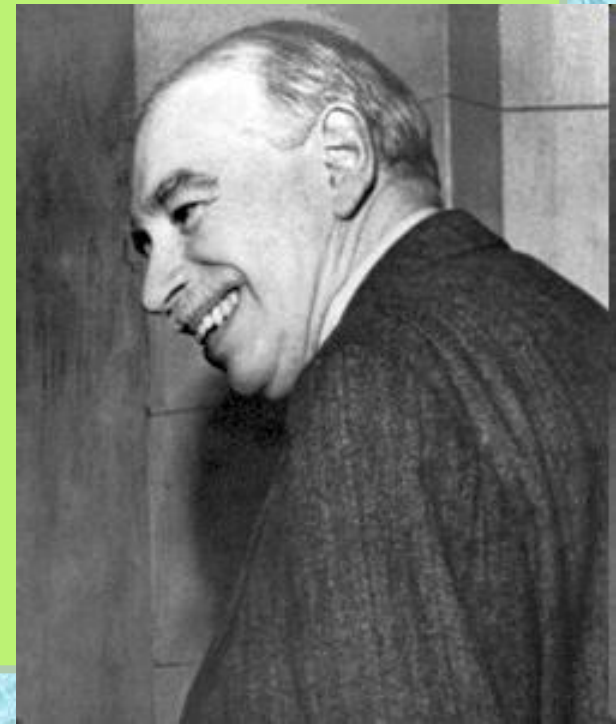
**КЛАСИЧНА
ПОЛІТЕКОНОМІЯ –
наука про багатство
суспільства
(«багатство народів»).**

**МАРКСИСТСЬКА
ПОЛІТЕКОНОМІЯ - наука
про виробничі
відносини між людьми,
що складаються
в процесі виробництва,
розподілу, обміну та
споживання життєвих благ на
різних етапах розвитку людського суспільства.**

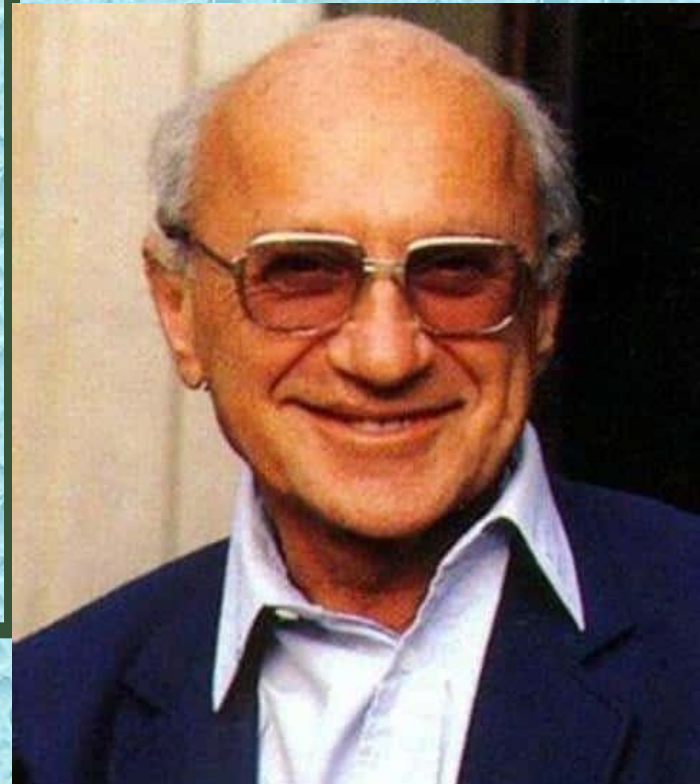

КЕЙНСІАНСТВО - економічне направлення
сучасного
лібералізму, що обгрунтовує
необхідність державного
стимулювання
ефективного
попиту.

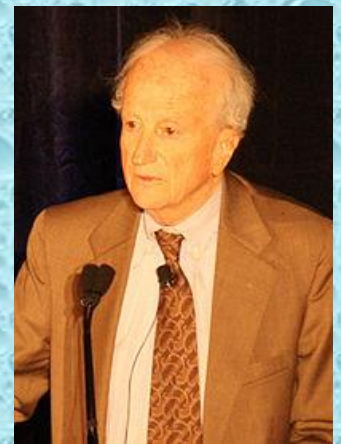
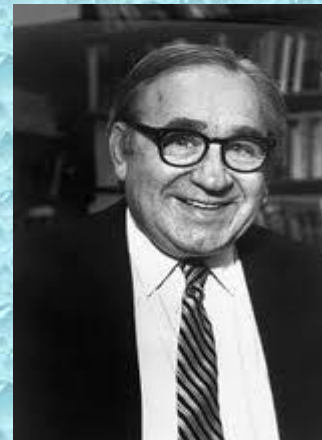
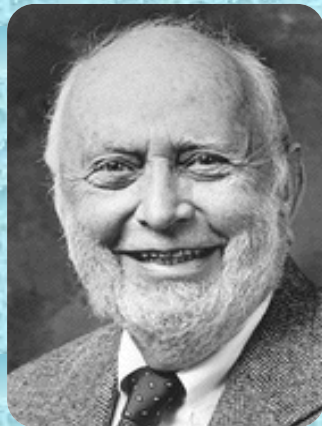
Монетаризм

- причини нестабільності розвитку економіки в грошовій сфері, а відтак вважають, що втручання в економіку має бути мінімальним і зосередженим не регулюванні грошової пропозиції

Інституціоналізм

- розвиток економіки – це єдність еволюції господарчих форм і інститутів і вважають несприятливою в сучасних умовах класичну модель саморегулювання економіки

Макроекономічна політика

Заходи держави, спрямовані на регулювання національної економіки з метою стабілізації або забезпечення економічного зростання

Основні різновиди макроекономічної політики

структурна

зовнішньо
економічна

соціальна

грошово-
кредитна
(монетарна)

бюджетна
(фіскальна)

цінова

політика
доходів

регулювання
зайнятості

3. Методи макроекономічного аналізу

Загальнонаукові методи:

- • наукова абстракція,
- • аналіз і синтез,
- • єдність історичного та логічного,
- • економіко-математичний,
- • єдність нормативного та позитивного підходів.

Особливість методології макроекономіки – макроекономіка оперує агрегованими показниками.

Агрегат

- Сукупність величин, які розглядаються як єдине ціле

ПРИКЛАДИ

- валовий продукт;
- сукупний попит;
- сукупна пропозиція;
- рівень цін;
- грошова маса тощо.

Типи макроекономічних моделей

Основні правила побудови графічних моделей:

- Зміни, які при побудові моделей беруться як дані, називаються **екзогенними** і зазвичай відкладаються на горизонтальній осі. **Виняток:** якщо детермінантами є ціни або витрати виробництва. – їх відкладають на вертикальній осі. Змінні, динаміка яких під впливом екзогенних змінних досліджується моделлю, називаються ендогенними.
- Лінія будь-якої конфігурації називається **кривою**. Будь яка крива – **це безліч точок**, утворених перетином перпендикулярів від відповідних значень на осях.
- **Висхідна** крива відбиває пряму залежність між змінними. **Низхідна** крива відбиває обернену залежність між змінними. **Зміна характеру нахилу** відбиває зміну характеру залежності між змінними величинами при збільшенні або зменшенні значення детермінуючого чинника.
- **Ступінь залежності** змінної величини від зміни незалежної на одиницю, відбивається у **нахилі кривої**.
- Суттєве значення мають **точки перетину** між кривими, між кривими та осями.

4. Модель макроекономічного кругообігу

- відображається перетворення ресурсів у продукт, продукту – у доходи, доходу – у видатки для купівлі продуктів
- Цей безперервний рух відбувається між основними групами економічних суб'єктів: домогосподарствами, фірмами, державою, закордонним сектором
- Та обставина, що всі економічні суб'єкти, з одного боку, можуть не витратити частину поточного доходу і здійснювати запозичення для здійснення інвестицій і споживання, в моделі кругопотоку відбивається взаємозв'язками фінансового сектора.

**Базова модель
макро-
економічного
аналізу**

**Модель
круго-
поточку**

**проста
(двосекторна)**

**повна модель для
закритої економіки
(приватної та
змішаної)**

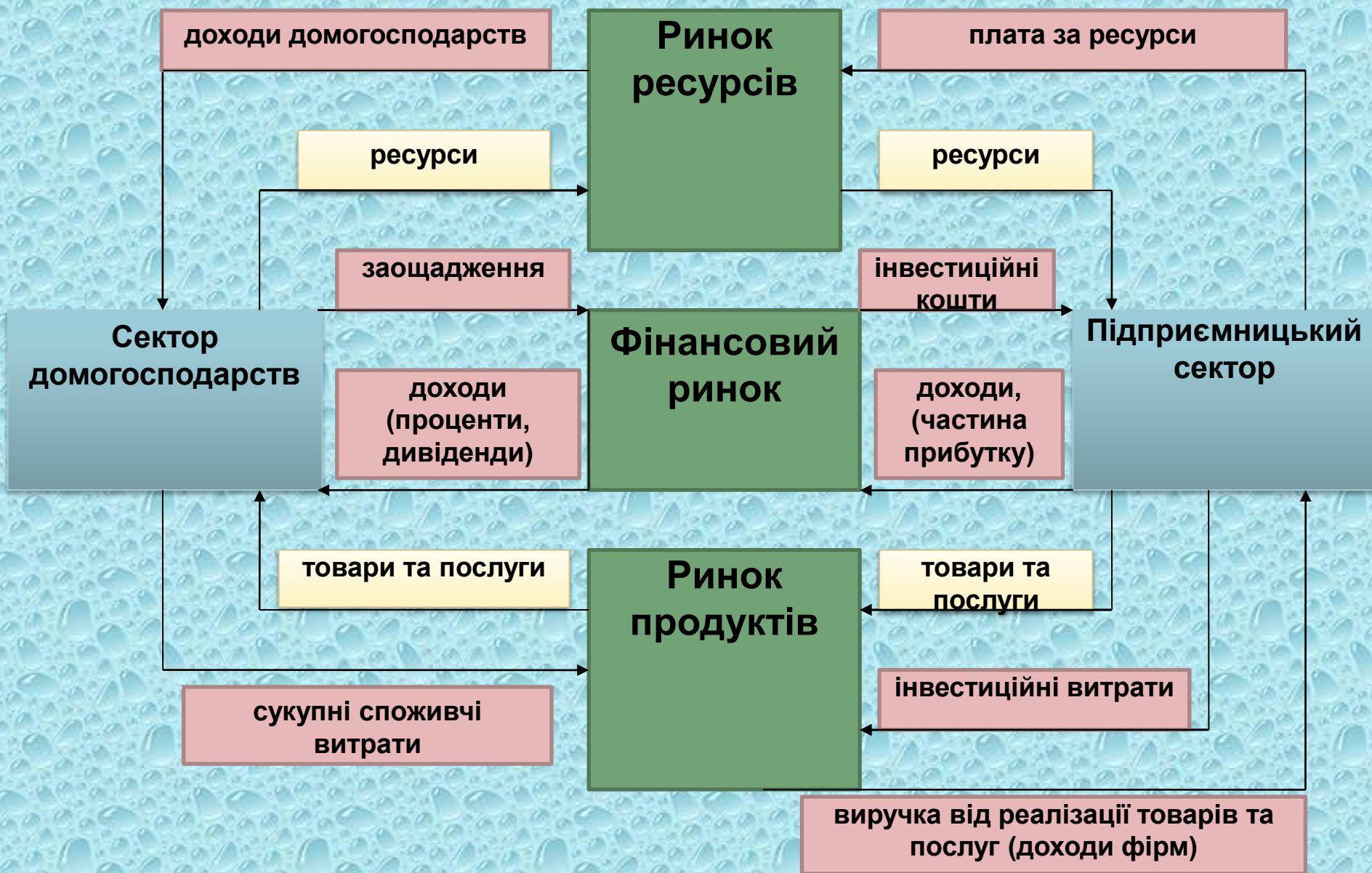
**повна модель
для відкритої
економіки**

**Відображає перетворення
ресурсів – у продукт,
продукту – у доходи,
доходів – у видатки для
купівлі продуктів**

Двосекторна модель кругопотоку ресурсів, продукту і доходів

Модель кругопотоку ресурсів, продуктів, доходу, заощаджень та інвестицій у приватній закритій економіці

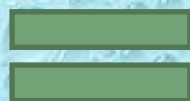

Основний висновок з моделі кругопотоку:

Національна економіка знаходиться у стані рівноваги, реальні і грошові потоки рухаються без перешкод за умови, що:

- **$C + I_g + G + X_n = Y$**

Вилучення
(заощадження,
податкові платежі;
витрати на імпорт)

Ін'єкції
(інвестиції,
державні витрати,
експорт)

